కలిసివచ్చే సమయానికి

కప్పగంతుల లక్ష్మీనారాయణ

మధ్యాహ్నం మూడుగంటలప్పుడు—

"ఏమండీ— సీతారామయ్య యిల్లు యిదే కదూ!"

అంటూ ఓ ముసలమ్మ గుమ్మం ఎక్కింది.

"ఆ! ఇదేనండి" అంది సీతారామయ్య భార్య.

"రండి లోపలికి రండి" అంటూ పీట వాల్చింది. కూర్చోమని చెప్పింది.

"ఏ వూరు వెళ్లేరు? సాయంత్రానికి వచ్చేనా" అంది ముసలమ్మ.

"ఊరికి వెళ్లేరు. ఈ వేళ ఎంతరాత్రికైనా వచ్చి తీరుతారు" అంది ఆ యిల్లాలు.

ఏమిటీ ఈ మనిషి ఎప్పుడూ చూసినట్టు లేదే? సీతారామయ్య అంటుందేం. ఏమైనా ఆయనకి బంధువా! అన్న సందేహంతో......

"ఆ మీరు ఎవరో తెలీలేదండీ" అంది ఆమె.

"నాకా మీ సీతారామయ్య కొడుకే కదూ! నువ్వు ఎరగవులే! మా పెద్దఅమ్మమ్మ ఈ ఊరు వచ్చేసాక మీరు మేము రాకపోకలు ఎడమై పోయేయి. కాని"...

"అల్లాగాండి, రండి కూర్చోండి" అని చెప్పి కాళ్లు కడుక్కోడానికి నీళ్లిచ్చి దాహం తెచ్చింది.

బామ్మగారు దాహం, దాహంటూ పెద్దసత్తు గిన్నెడు మజ్జిగ పట్టించేసింది.

"లేవండి బామ్మా! పడుకోండి."

"లేస్తాలే నా తల్లి! చిన్న మనవాడు వచ్చేడా—కాకినాడ—మువ్వగూడా వస్తాడని మాట్లా! చూడమ్మా సీతా—"మరి—మా తాతయ్య పోయేటప్పుడు మిమ్మల్నిద్దర్ని చూడాలని ఆయన జీవుడు యెంత అల్లాడిందనుకున్నావు? అందుకనే మీకు కబురుమీద కబురు పంపిస్తే. ఇంతకీ మిమ్మల్ని కడసారి చూసుకొనే భాగ్యం లేకపోయింది ఆయనకి. ఇంకా కాస్త తెలివి వుండగానే చెప్పేసేరు నాతో!...'చూడు అమ్మీ! నా యావదాస్తీ సీతారాముడు కొడుకు పేర పెట్టేసేను. నేను పోయినా చెబుతున్నా. ప్రకాశాన్ని తెమ్మనో. అని నాతో కారణంగా కాలక్షేపం చెయ్యక. వాడు నువ్వు రానేలేదైనా, బుద్ధిమంతుడు కుర్రాడనీ, ఎప్పటికైనా నా సిరి గొంతుకలో నీళ్లు పోసేది, కుటుంబాన్ని ఉద్ధరించేది వాడే!' అని మరీ మరీ చెప్పిపోయేరు. ఈ మాటలు మన వాడితో చెప్పేను. సరే, [illegible] అన్నాడు. నీతో చెప్పే ఉంటాడు. ఈ సంగతి నీతో కూడా చెప్పేసి బాబుని తీసుకు వెడదామని..."

"వారు మాత్రం [illegible] ? వాడికి ఏం [illegible] సరే కట్టుకోండి. పొద్దుపోయింది."

★

బామ్మ [illegible] గ్రామం తీసింది.

"అమ్మా సీతా! [illegible] కాగితాలు [illegible] పత్రాలివ్వాలి [illegible] చిన్న [illegible] ఇందులో ఉంది."

"ఆయన [illegible] అన్నారేమో చూడగలరు. ఈ ఏడు ఎనిమిదో క్లాసు పరీక్షకు వెళ్తే వాడా! ఈ వేళో రేపో [illegible] తెలుస్తుంది. ఓరేయ్! నాయనా! ప్రకాశం" (అబ్బాయి వస్తాడు.)

ఇదిగోరా కాకినాడ మామ్మొచ్చింది. ఎప్పుడూ చూసిన మాట లేదులే! నీకేం తెలుస్తుంది. చూడు బామ్మగారికి కాగితాలు నా సంతకం చదివి పెట్టు."

బామ్మగారు కుర్రాడ్ని ముద్దాడి ప్రక్కన కూర్చోపెట్టుకుంది. నా నాయనే నా తండ్రే! (అంటూ మెటికలు విరుస్తుంది)

మూట విప్పి తేగలు, నారింజపళ్ళు, ఖర్జూర పండూ అబ్బాయికి యిచ్చింది.

నారింజకాయలు, తేగలు, కిందపెట్టి ఖర్జూర పండు నములుతూ కాగితాలు తిరగేస్తు నా

ప్రకాశం. "మామ్మగారు, మీరు స్నానం చేసి, ఫలహారం చేసి నిమ్మళంగా రండి. ఈ లోగా కాగితాలు చదివి, మీ కంతా మూడు ముక్కల్లో చెబుతాను" అన్నాడు.

మామ్మగారు స్నానానికి లేచింది. ప్రకాశం పత్రాలు తిరగేస్తున్నాడు. చదువుతున్న కొద్దీ అతనికి చెమటలు పోస్తున్నది! కాస్సేపటికల్లా మామ్మ ఫలహారం చేసి చక్కా వచ్చింది. మనవడు దీక్షగా చదవటం చూసి లోపల సంబరపడింది.

"చీకటి పడింది. నువ్వు కూడా భోజనం చేసి రా! నాయనా! ప్రొద్దున్నే మాద్దాం లే. ఈ లోగా నాన్న కూడా వస్తాడుగా" అంది.

★

వాడిపోయిన ముఖంతో కొంప చేరుకున్నాడు సీతారామయ్య.

"ఏమోయ్! సీతారాముడు! ఇదేనేమిటి రావడం" అంటూ పలకరించింది బామ్మ.

ఇద్దరూ ఏవేవో పురాణాలు చదివేసారు. ఇంట్లో భోజనాలు అవి పూర్తి అయినాయి. ముసలమ్మ అందుకుంది:

"ఒరే! నాయనా! కాకినాడ వచ్చినప్పుడు నీతో చెప్పేను. జ్ఞాపకం ఉందా?" మనవణ్ణి తీసుకువెళ్ళి ఈ ఏడాది స్కూల్లో చేర్పిస్తా! ఏదో నా తోపాటే కాలక్షేపం చేస్తాడు. మీ ఇల్లు ఒకటీ—నా ఇల్లు ఒకటి కాదు. వాడి నోటికి, చేతికి ఏమి అడ్డు వుండదు. జాగ్రత్తగా చదువుకుంటాడు. జాగ్రత్తగా మాట్లాడుతాడు కూడా, మన సుబ్బారాయుడు. తాతయ్య ఇచ్చిన కాగితాలు యావత్తు మనవణ్ణి జాగ్రత్త చెయ్యమన్నాడు. అన్నీ ఇహ నీవే మానుకోవాలి" అంది.

మనవడి బాధ్యత నెత్తిమీద పెట్టుకొని వ్యవహారం బాధ్యత సీతారాముడికి అప్పగించింది.

స్వర్గానికి ఒక్క మెట్టు తక్కువ అన్నట్టుగా, గాలిలో మేడలు కడుతున్నాడు సీతారామయ్య.

చెప్పకుండా వచ్చిన భాగ్యానికి సంతోషించటమా? తలవని తలంపుగా కల్గిన ముద్దుల కొడుకు ఎడబాటుకు విచారించటమా? రెండు సమస్యల మధ్య తెగ తెంపు చేసుకోలేక సీతమ్మ ఊగిసలాడి పోతూంది. అయినా—బస్తీ చదువు మగవాణ్ణి బాగు చేస్తుంది. నాగరికత అలవడుతుంది. నలుగురిలో తల ఎత్తుకొనే యోగ్యత కలుగుతుంది. అన్ని సుగుణాలన్నీ కూడి చూచుకున్నప్పుడు ఈపాటి వియోగబాధకి చింతపొందవలసిన అవసరం కనబడ లేదు సీతమ్మకు.

తల్లి ప్రాణం, ఎంత మమకారం—అయితే మాత్రం మగవాడు దూరం వెళ్ళడం తన క్షేమం కోసమేగా! అని సమాధానం చెప్పుకుని ఆమె మనస్సు ఊరట చెందింది.

ఇంక మన ప్రకాశం—వాడికి ఎక్కడ నిద్ర పడుతుంది. వాడిలో వాడే అనుకుంటున్నాడు ఇల్లాగ:—రాజయోగం అదృష్టం ఎల్లా ఉన్నా, నలుగురిలో పుట్టి ఒక్కణ్ణి ఈ ముసలమ్మతో ఎక్కడో ఉండాలిట పాపం. సమస్తము నాకే ఇస్తుందట. అవన్నీ నాకే ఇవ్వాలని ఉంటే నే నక్కడికి ఎందుకు, ఇక్కడ ఉండగానే ముట్ట చెప్పకూడదూ. స్కూలు ఇక్కడ లేదూ? ఇక్కడ బాగుపడనేమిటి? మా అమ్మ నీ ఇష్టం అంది. మా నాన్న ఆ మాటే అన్నాడు. తెల్లవారితే ఈ వూరికి నాకూ మా తమ్ముళ్ళకి సంబంధమే లేదు!

నేనే లేకపోతే ఈ ఆస్తి నా కెందుకు? ఇట్లాంటి ఆలోచనలు పరుగులెడుతున్నాయి—పరిపరివిధాల అతని మనస్సులో—

★

తెల్లవారుఝామున మనవణ్ణి తీసుకువెళ్ళటానికి ముహూర్తం నిశ్చయించేరు. "సరే, ప్రొద్దున్నే తీసుకువెళ్ళవమ్మా! నాలుగు రోజుల్లో వస్తాను. ఆ రాతలు కోతలు అప్పుడు మాద్దాం లే" అన్నాడు సీతారామయ్య.

ప్రయాణబడలిక మూలాన చల్లగాలికి సుఖంగా మైమరచి నిద్రపోతూంది ముసలమ్మగారు.

అంతా ఆదమరచి నిద్రపోతున్నారు.

★

తెల్లవారిన తర్వాత అబ్బాయి కోసం వెతుక్కున్నారు అందరూ. కాగితాలు కనపడలేదనుకున్నారు. మరి కొద్దిరోజులకే ఆ వూరి పేరు జన్మ రిజిష్టరులో ప్రకాశం వయస్సు 18 ఏళ్లు నిండాయని దిద్దబడినట్లు పుకారు పుట్టింది.

ఈ పుకారు పుట్టిన మరి కొద్దికాలానికే ప్రకాశం క్షేమంగా ఇంటికి చేరుకున్నాడు. అతడు వచ్చినందుకు ఇంటిల్లిపాదీ ఆనందించేరు. ఈనాడు ప్రకాశం కాకినాడ వెళ్ళక్కర్లేకుండానే కాలిమీద కాలు వేసుకొని ఆస్తి అంతా అనుభవిస్తున్నాడు.

ఈ వింతలు చూస్తూ విసుపోతున్నారు గ్రామస్థులు, వాళ్ళ అందరితోపాటు కాకినాడలో ఉంటున్న ముసలమ్మకూడాను.